

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥΕ-34	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΧΑΙΟ-ΥΛΙΚΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.aegean.gr/courses/TMS236/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές οφείλουν να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - να αναγνωρίζουν και να συγκρίνουν τα οργανικά και τα ανόργανα υλικά τα οποία προέρχονται από το χώρο των ανασκαφών, - να συνθέτουν τον άμεσα περιβάλλοντα χώρο της ανασκαφείσας περιοχής από τα συν-ευρήματα και να σχεδιάζουν τη διαδικασία λήψης, πρόληψης, δειγματοληψίας και ανάλυσης της δομής τους, ερμηνεία της χρήσης του από τον προϊστορικό άνθρωπο, - να διαφοροποιούν και ταξινομούν τα υλικά με τυπολογία αλλά και αρχαιομετρικές αναλύσεις, - να υπολογίζουν θεωρητικά τα βασικά φυσικοχημικά και μηχανικά στοιχεία των υλικών, καθώς και τη χρήση τους από τον αρχαίο και προϊστορικό άνθρωπο, - να κατανοούν την ύλη από την οποία αποτελούνται τα διάφορα ευρήματα και να εξηγούν τόσο τον χρόνο παρασκευής τους όσο και την προέλευση τους, τη χρήση τους και την επεξεργασία τους από τον προϊστορικό άνθρωπο, - να γνωρίζουν και να ταξινομούν σε κατηγορίες τα γεωλογικά πετρώματα του

περιβάλλοντα χώρου της ανασκαφής και να γνωρίζουν και να προσδιορίζουν την επεξεργασία τους, ποια μέθοδο διασκόπησης ενδείκνυται να προηγηθεί της ανασκαφής, ανάλυση, χρονολόγηση κλπ,

- να γνωρίζουν και να ταξινομούν σε κατηγορίες φυτικά και ζωικά είδη καταλοίπων που βρίσκουν σε μια ανασκαφή και να γνωρίζουν και να προσδιορίζουν την επεξεργασία τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ανασκόπηση των υλικών που ανέκυψαν κατά την ανασκαφές, συμπεριλαμβανομένων τέχνηρα και μνημεία, οργανικά και ανόργανα υλικά. Περιγράφετε το καθένα από την πλευρά των φυσικοχημικών περιεχόμενο και τις ιδιότητες, τους τρόπους ανάλυσης και συναχθεί στοιχεία που βοηθούν τον αρχαιολόγο στην ερμηνεία. Υλικά που συζητούνται είναι: 1) κεραμικά, 2) λίθινα εργαλεία (πυριτόλιθο, οψιανό, χαλαζίτης, γρανίτη κ.λπ.), 3) μέταλλα, 4) χρωστικές και βαφές, 5) τα οστά, 6) ξύλινα, 7) υφάσματα, 8) γυαλί. Συγκεκριμένα η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει:

1. ΚΕΡΑΜΙΚΑ

Κεραμικά Αντικείμενα: η 'Δυναμική' του Πηλού, Χρήση, Διακίνηση και Μελέτες Προέλευσης Κεραμικής, Χαρακτηρισμός και Μηχανικές Ιδιότητες Κεραμικών,

2. ΓΥΑΛΙΑ - ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ.

Εμφάνιση και Εξέλιξη του Αρχαιολογικού Γυαλιού, Φυσικά και Τεχνητά Γυαλιά: Χαρακτηρισμός και Τεχνολογία Φαγεντιανή και Υαλώματα: Τύποι, Τεχνολογία και Εξέλιξη Ευπαθή Αντικείμενα Τέχνης: Προληπτική & Επεμβατική Συντήρηση

3. ΛΙΘΙΝΑ

Λίθινα αντικείμενα: Χαρακτηρισμός, Προέλευση, Αίτια Φθοράς και Συντήρηση Χαρακτηρισμός και Διάγνωση Φθοράς Έργων και Μνημείων Πολιτισμού,

4. ΟΨΙΑΝΟΣ/ ΠΥΡΙΤΟΛΙΘΟΣ

Ανάλυση & Χαρακτηρισμός Πηγών Οψιανών, Οψιανοί& Πυριτόλιθοι: Αρχαιολογική Προσέγγιση,

5. ΙΖΗΜΑΤΑ – ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ

Αρχαιο-Ιζήματα,
Εμφανίσεις και Τύποι Χρωστικών στην Αρχαιολογική Έρευνα,

6. ΜΕΤΑΛΛΑ

Η Παραγωγή Μετάλλων (Χαλκός, Σίδηρος, Αργυρος κ.α)
Η Διαχρονική Επίδραση των Μετάλλων στο Ρυθμό Ανέλιξης του Πολιτισμού.
Νομίσματα: Εμφάνιση, Χρήση, Χαρακτηρισμός,

7. ΟΣΤΕΙΝΑ

Τύποι και Εμφανίσεις Απολιθωμάτων στην Γεω-Αρχαιολογική Έρευνα,
Οστέινο Ανθρωπολογικό Υλικό,

8. ΟΡΓΑΝΙΚΑ

Η Παλαιοβοτανική Έρευνα στην Αρχαιολογία,
Οργανικά Υλικά στο Αρχαιολογικό Περιβάλλον
Αναλύσεις Οργανικών Καταλοίπων στην Αρχαιολογία,

9. ΤΕΧΝΙΚΕΣ & ΟΡΓΑΝΟΛΟΓΙΑ ΑΡΧΑΙΟ-ΥΛΙΚΩΝ

(Αρχές Λειτουργίας, Διαγραμματική Απεικόνιση, Σύγχρονες Οργανολογίες, Όρια Ανίχνευσης)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Παρουσιάσεις PowerPoint	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες (1.56 ECTS)
	Προσωπική μελέτη	33 ώρες (1.32 ECTS)
	Εργασία	5 3ώρες (2.00 ECTS)
	Παρουσίαση εργασίας	3 ώρες (0.12 ECTS)
	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες (5 ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Εκπόνηση εργασίας και παρουσίασή της στην τάξη	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α) Εγχειρίδια του μαθήματος:

Λυριτζής, Ι & Ζαχαρίας, Ν (Επιμ.) (2022) Αρχαιο-Υλικά. Αρχαιολογικές, αρχαιομετρικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις. 2^η εκδ., Εκδ. Παπαζήση.

Λυριτζής, Ι (2005) Φυσικές Επιστήμες στην Αρχαιολογία. 2η έκδοση, Εκδ. Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.

Ιωακείμογλου, Ε. (2011) Τα Οργανικά Υλικά στην Τέχνη και την Αρχαιολογία, Εκδ. Ίων

β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

Παυλογεωργάτος, Γ (2012) Ξύλο. Είδη ξύλου, χρήσεις, δομή, ιδιότητες, απειλές, προστασία. Εκδ. Προπομπός.

Κόντου, Ε, Κοτζαμάνη, Δ & Λαμπρόπουλος, Β (1995) Γυαλί. Τεχνολογία, διάβρωση και συντήρηση. Αθήνα. (έκδοσησυγγραφέων)

Holliday, V.T (2004) Soils in archaeological research. Oxford University Press.

Hodges, H. (1976) Artifacts. An introduction to early materials and technology, 2nd ed. Duckworth, London